

Prof. dr hab. Tomasz Janowski

Katedra Rozrodu Zwierząt

z Kliniką

Wydział Medycyny Weterynaryjnej

UW-M w Olsztynie

Ocena

osiągnięcia naukowego, pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej p. dr wet. Piotra Brodzkiego w związku z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk weterynaryjnych

1. Sylwetka Habilitanta

Pan dr wet. Piotr Brodzki studia weterynaryjne na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie ukończył w 1998r. Od ukończenia studiów do chwili obecnej pracuje w Katedrze i Klinice Rozrodu Zwierząt jako asystent (1998-2004), a następnie adiunkt (2004 – do teraz).

W roku 2004 uzyskał stopień doktora nauk weterynaryjnych na podstawie rozprawy „Wpływ wybranych leków stosowanych w terapii nowotworów na behavior seksualny, wartość biologiczną nasienia oraz niektóre parametry odporności u psów” nadany Mu przez Radę macierzystego Wydziału.

W 2002 uzyskał zawodowy tytuł specjalisty z zakresu „Rozród Zwierząt” nadany przez Krajową Komisję ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii.

2. Ocena osiągnięcia naukowego pt. „Badania nad zastosowaniem wybranych parametrów oceny układu immunologicznego w diagnostyce podklinicznych stanów zapalnych macicy w aspekcie ich wykorzystywania w profilaktyce i terapii endometritis u krów mlecznych” przedstawionego przez dr wet. Piotra Brodzkiego jako osiągnięcie habilitacyjne.

Przedstawionym do oceny osiągnięciem naukowym jest cykl pięciu prac eksperymentalnych dotyczących problematyki endometritis subklinicznego u krów mlecznych pod ww. tytułem. Wszystkie publikacje ukazały się w czasopismach z listy JCR o zróżnicowanym IF wynoszącym od 0,357 do 1,798. Należy przy tym podkreślić, że większość tych prac to publikacje w dobrych, renomowanych czasopismach, głównie o profilu rozrodczym z $IF > 1,0$ takich jak *Theriogenology* i *Reproduction in Domestic Animal*. Jedynie 1 praca ukazała się w czasopiśmie krajowym (*Bulletin of Veterinary Institute in Pulawy*) o niższym $IF = 0,357$. Wartości parametryczne tego cyklu publikacyjnego wynoszą: symaryczny $IF - 6,7$ oraz 130 pkt. MNiSzW.

Wszystkie powyższe publikacje to prace wieloautorskie, jednak Habilitant we wszystkich z nich jest pierwszym i korespondencyjnym autorem z 70-80% udziałem w ich powstawaniu. Potwierdza to jego wiodącą koncepcyjną i wykonawczą rolę w ich realizacji. Publikacje te pochodzą z lat 2014-2015, co pozytywnie świadczy o ich aktualności tematycznej oraz dużym dynamizmie naukowym Habilitanta.

Tematyka badawcza tych prac jest zwarta i generalnie dotyczy statusu immunologicznego krów mlecznych dotkniętych subklinikcznym endometritis, w porównaniu do krów zdrowych. Bez wątplenia problematyka ta jest bardzo aktualna i interesująca, zarówno z naukowego jak i praktycznego punktu widzenia. Habilitant postawił sobie za cel ewentualne wykorzystanie analizowanych przez siebie zjawisk w zwalczaniu badanego schorzenia. Tytuł osiągnięcia jest długi, a przy tym mało precyzyjny, np. jego pierwsza część odnosi się do endometritis subklinicznego, w drugiej zaś do endometritis generalnie. Ponadto, druga jego część zapowiada praktyczną weryfikację uzyskanych we wcześniejszych częściach wyników, co jednak nie miało miejsca w tym opracowaniu.

Uważam, że pierwsza praca cyklu naukowego jest mniej wartościowa niż 4 pozostałe. Stanowi ona powtórzenia badań przeprowadzonych wcześniej przez wielu innych autorów. Optymalne metody diagnostyczne i negatywny wpływ tego schorzenia na procesy rozrodcze u krów są już od pewnego czasu dobrze znane. W pracy tej jedynym elementem nowości jest część badań poświęcona ocenie morfologicznej komórek nabłonkowych w aspekcie określania procesu regeneracji endometrium. Jednakże, ten ciekawy aspekt naukowy jest w tej pracy głęboko ukryty.

W kolejnej pracy dokonano fenotypowania leukocytów oraz ocenę aktywności fagocytarnej granulocytów i monocytów u krów z endometritis. U tych ostatnich wykazano obniżoną aktywność fagocytarną granulocytów i monocytów, wzrost odsetka limfocytów supresorowych TCD8+, a obniżonego limfocytów regulatorowych TCD4+ i CD25. W mojej opinii są to ciekawe i wartościowe wyniki o dużym nowatorstwie i oryginalności. Podkreślić tutaj należy zwłaszcza stwierdzenie, że powyższe różnice ujawniają się już 5-tego dnia po porodzie, co pozwala sądzić, że mogą to być zjawiska określające podatność zwierząt na endometritis.

Trzecia publikacja dotyczyła próby określenia koncentracji cytokin pro- i przeciwzapalnych oraz białek ostrej fazy u krów z endometritis i zdrowych w przebiegu okresu poporodowego. Wykazano przydatność oceny poziomów haptoglobiny i niektórych cytokin w surowicy oraz wypłuczynach macicznych do określenia poziomu lokalnych mechanizmów obronnych macicy oraz predykcji endometritis w kontekście monitorowania tego schorzenia. W pracy tej wyróżniają się wyniki wskazujące na złożone mechanizmy immunologiczne pro- i przeciwzapalne leżące u podstaw powstawania endometritis u krów.

Tematyka ta została pogłębiona w kolejnej publikacji cyklu dotyczącej porównawczej oceny wskaźników swoistej i nieswoistej odporności immunologicznej u krów będących u progu service period tj. ok. 60 dnia po porodzie. Metodycznie odpowiada ona mniej więcej publikacji nr 2, dotyczy jednak zwierząt w późnej fazie okresu międzyciążowego. Badania te pozwoliły na ocenę potencjalnych przyczyn niepowodzeń inseminacji związanych z dysfunkcją komórkowych mechanizmów lokalnej odporności macicznej, polegających na istotnych zaburzeniach w subpopulacjach komórek immunologicznych.

W ostatniej publikacji cyklu oceniono, podobnie jak w pracy nr 3, stężenie cytokin pro- i przeciwzapalnych w wypłuczynach macicy oraz krwi obwodowej u krów z subklinicznym endometritis ok. 60 dnia po porodzie. Cennym wynikiem tej pracy jest wykazanie wyższych koncentracji TNF- α , IL-6, IL-10, Hp i SAA we krwi obwodowej krów z endometritis w porównaniu do krów kontrolnych. W opinii Autora daje to szansę na monitorowanie występowania subklinicznego endometritis w stadach krów mlecznych.

Oceniając generalnie ten cykl publikacyjny należy podkreślić, że 4 jego prace zostały opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych, przez co wcześniej zostały

poddane dokładnym i pozytywnym ocenom wydawniczym dokonanych przez międzynarodowych ekspertów. Podkreśla to ich wysoki poziom naukowy. Merytorycznie są to ciekawe prace o interesującej problematyce, które zostały wykonane w oparciu o zaawansowane metodyki analityczne z zakresu immunologii, a także metody cytologiczne, bakteriologiczne i kliniczne. Stworzyło to warunki do uzyskania ciekawych wyników dotyczących zarówno oceny statusu immunologicznego lokalnego (macicznego) i ogólnego krów dotkniętych endometritis subklinicznym. Ponadto prace te dały możliwość wytypowania potencjalnych markerów służących diagnozowaniu tego schorzenia. Podkreślić przy tym należy, że prace te stanowią dobrze zaplanowany cykl badawczy, w którym kolejne prace weryfikują stawiane wcześniej hipotezy robocze. Części uzyskanych wyników można przypisać dużą oryginalność.

Moja generalna ocena tego cyklu jest bardzo pozytywna, jednakże dostrzegam także jego pewne niedociągnięcia. Dotyczą one zwłaszcza pracy nr 1, o czym wspomniano poprzednio. Inna uwaga dotyczy nieco sztucznego dla mnie podziału materiału zwierzęcego użytego w poszczególnych pracach, biorąc pod uwagę punkty czasowe badań przeprowadzanych po porodzie. Uważam, że wyniki te byłyby jeszcze ciekawsze, gdyby u tych samych zwierząt z endometritis i kontrolnych zbadać te same zjawiska w dynamicznym układzie począwszy od dnia 5-tego do 60-tego po porodzie. Tymczasem Autor podzielił je na dwie części do 40. dnia badając 3-krotnie oraz do ok. 60 dnia (jednokrotne badanie). Ponadto, Autor ma ambicję określenia czynników i mechanizmów leżących u podstaw subklinicznego endometritis, przy czym skoncentrował się na czynnikach infekcyjnych. Tymczasem wiadomo, że u ok. połowy krów z tym schorzeniem ma miejsce proces bezbakteryjny. Brak jest w opracowaniu stanowiska Habilitanta w tej kwestii. Pragnę także podkreślić wyjątkowość wyników Habilitanta dotyczących markerów endometritis podklinicznego we krwi obwodowej, gdyż inni autorzy nie potwierdzili tego zjawiska. Myślę, że w autoreferacie rozbieżność ta powinna być bardziej uwypuklona, łącznie z analizą merytoryczną i metodyczną jej potencjalnych przyczyn. Uważam ponadto, że w autoreferacie generalnie zabrakło elementów samokrytycyzmu naukowego, zarówno w odniesieniu do badanego zjawiska, jak również uzyskanych przez siebie wyników. Ponadto, zabrakło mi, co zapowiadał tytuł osiągnięcia, przesiewowych badań w dużych populacjach zwierząt z zastosowaniem wytypowanych markerów, co pozwoliłoby na prawdziwą weryfikację ich wartości.

Reasumując, uważam jednak, że osiągnięcie naukowe (habilitacyjne) dr P. Brodzkiego spełnia bez wątpienia wymogi stawiane tego typu opracowaniom i może być elementem postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Stanowi bowiem istotny postęp wiedzy w obszarze nauk weterynaryjnych, szczególnie dotyczącym rozrodu krów mlecznych.

3. Ocena dorobku naukowego i publikacyjnego poza wskazanym osiągnięciem naukowym dr P. Brodzkiego oraz dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz aktywności międzynarodowej.

W przedstawionym do oceny wykazie Habilitant przedstawił łącznie 56 publikacji, z czego 36 pozycji przypada na prace oryginalne opublikowane w czasopismach z listy JCR, natomiast 24 opracowania o charakterze artykułów przeglądowych i opisów przypadków w czasopismach zawodowych oraz 20 komunikatów naukowych przedstawianych na konferencjach naukowych. Wskaźniki parametryczne tego dorobku są niezłe i wynoszą: sumaryczny IF – 18,377, punkty MNiSzW – 563, indeks H – 3.

Prace Habilitanta są z reguły wieloautorskie jednak w ok. 30% prac oryginalnych jest on pierwszym autorem, co świadczy o jego inicjatywnej roli w ich powstawaniu.

Prace te ukazywały się głównie w polskich anglojęzycznych czasopismach takich jak Polish Journal of Veterinary Sciences, Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy, Folia Biologica i Medycyna Weterynaryjna, ale Habilitant legitymuje się także pojedynczymi publikacjami w renomowanych czasopismach międzynarodowych jak np. Reproduction in Domestic Animals, Animal Reproduction Science, Journal of Dairy Science i Tierärztliche Umschau.

Tematyka tych prac jest zwarta i dotyczy generalnie zaburzeń procesów rozrodczych u kilku gatunków zwierząt głównie krów, psów i kotek. Jako główne kierunki badawcze w dorobku tym można wyróżnić:

- wpływ terapii nowotworowej na jakość nasienia i libido u psów samców
- cytologiczną ocenę endometrium u krów w stanach fizjologicznych i patologicznych
- immunologiczne aspekty ropomacicza u krów
- patofizjologiczne mechanizmy związane z zaburzeniami funkcji i nowotworami gruczołów okołoodbytowych u psów

- aspekty bakteriologiczne higieny mleka krów

Tematyka ta jest interesująca, wszechstronna oraz wychodzi naprzeciw potrzebom praktyki klinicznej w zakresie patologii rozrodu zwierząt, co jest ważne przy ocenie naukowej przedstawiciela klinicznych nauk weterynaryjnych.

Liczne artykuły przeglądowe i popularnonaukowe uzupełniają ten dorobek i dobrze świadczą o klinicznym rozeznaniu Habilitanta. Komunikaty naukowe pochodzą prawie wyłącznie z konferencji krajowych, sporadycznie jedynie z międzynarodowych spotkań naukowych. Jest to spora wada, bowiem obecnie należałoby oczekiwać większej dynamiki w zakresie naukowej aktywności międzynarodowej. Trudno przy tym realnie ocenić ile z tych komunikatów było związanych z aktywnym uczestnictwem Habilitanta.

Podsumowując, uważam, że mimo wskazanych powyżej niedociągnięć pozostałe osiągnięcia naukowe dr P. Brodzkiego spełniają warunki stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego. Należy także dodać, że dorobek naukowo-publikacyjny Kandydata został znacznie powiększony w okresie po doktoracie i cechuje się dobrą dynamiką. Ponieważ najlepsze prace Habilitanta zostały opublikowane w latach 2014-2015, należy także oczekiwać, że wkrótce przyniosą one także znaczne polepszenie cech parametrycznych tego dorobku.

3a. Ocena osiągnięć dydaktycznych, popularyzatorskich i międzynarodowych.

W tej części recenzji pragnę także ocenić, zgodnie z rozporządzeniem MNiSzW z dnia 1.09.2011, inne przejawy aktywności naukowej dydaktycznej i popularyzatorskiej oraz międzynarodowej. Niestety muszę stwierdzić, że w tym zakresie Kandydat ma dość słaby dorobek, co głównie uwidacznia brak kierowania grantami badawczymi, brak patentów i wzorów użytkowych, brak krajowych i międzynarodowych nagród naukowych, poza lokalną nagrodą JM Rektora UP w Lublinie, itp. Koresponduje to ze wskazanym powyżej faktem słabego uczestnictwa w międzynarodowych kongresach i sympozjach naukowych. Także jedyny 1-miesięczny staż naukowy odbyty na Uniwersytecie Weterynaryjnym w Koszycach (Słowacja), jedynie częściowo, a przy tym raczej administracyjnie, wypełnia oczekiwanie legitymowania się przez Habilitanta pobytem zagranicznym.

Natomiast dowodem uznania dla dorobku naukowego Kandydata jest fakt, powierzania mu recenzji wydawniczych prac przeznaczonych do druku w renomowanych czasopismach

naukowych. Wykonał ich 10, co jest oznaką sporego uznania międzynarodowego i dobrej rozpoznawalności w reprezentowanej przez Habilitanta tematyce badawczej.

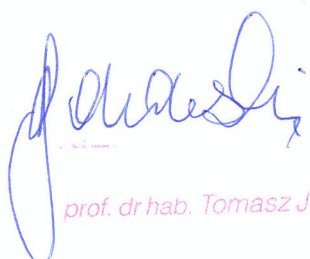
Działalność dydaktyczna Habilitanta odpowiada charakterowi jego zatrudnienia jako pracownika naukowo-dydaktycznego. Uwagę zwraca fakt, że naucza on przedmiotów klinicznych, co wymaga zarówno dużego doświadczenia klinicznego, a także jest ogromnie pracochłonne.

W tej części oceny dorobku dydaktycznego, jako pozytywne zjawisko należy podkreślić dużą aktywność publikacyjno-popularyzatorską, a także udział Habilitanta w szkoleniach podyplomowych i specjalizacyjnych dla praktykujących lekarzy weterynarii.

Muszę jednak stwierdzić, że pozapublikacyjna część życiorysu naukowego Habilitanta jest Jego najsłabszą stroną, aczkolwiek także tutaj można znaleźć pewne pozytywne akcenty. Uważam jednak, że brak wielu wymaganych aktualnie od habilitantów aktywności naukowych wynika nie tylko z winy Habilitanta, ale także ma charakter instytucjonalny i jest związany z funkcjonowaniem jego macierzystej instytucji.

4. Wniosek końcowy

Podsumowując łącznie ocenę osiągnięcia naukowego, dorobku naukowo-publicacyjnego oraz dydaktycznego i popularyzatorskiego uważam, że dorobek dr wet. P. Brodzkiego spełnia kryteria dla osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego zawarte w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 1.09.2011, wydanego na podstawie art. 16 ust. 4 Ustawy z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 585, z późn. zm.)

prof. dr hab. Tomasz Janowski